

45

Wrocław, 22 marca 2021

Szanowny Pan

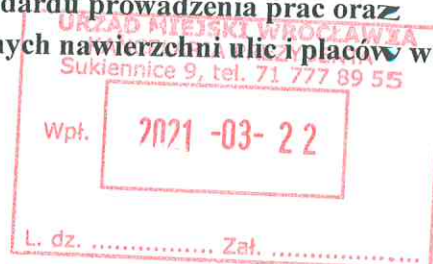
Jacek Sutryk

Prezydent Wrocławia

INTERPELACJA

dotyczy: inwentaryzacji, klasyfikacji, ustalenia standardu prowadzenia prac oraz objęcia ochroną konserwatorską wybranych historycznych nawierzchni ulic i placów we Wrocławiu

Szanowny Panie Prezydencie,

Na podstawie art. 24 ust. 3 ustawy o samorządzie gminnym (tj. z dnia 6 kwietnia 2020 r., Dz.U. 2020 poz. 713), wypełniając obowiązek działania dla dobra gminy i jej mieszkańców, zwracam się z interpelacją dotyczącą inwentaryzacji, klasyfikacji, ustalenia standardu prowadzenia prac oraz objęcia ochroną konserwatorską wybranych historycznych nawierzchni ulic i placów we Wrocławiu.

Na tożsamość Wrocławia, jego specyfikę i charakter w ogromnym stopniu składa się dziedzictwo materialne w postaci zabytków architektury i inżynierii. Elementy te niewątpliwie bezpośrednio warunkują atrakcyjność turystyczną danego miasta. Nie da się jednak rozpatrywać dawnej architektury w oderwaniu od historycznych nawierzchni, które jej towarzyszą i składają się na całość historycznego dziedzictwa. Nawierzchnie kamienne są elementem kultury materialnej i dziedzictwa technicznego dawnych czasów. Historyczne nawierzchnie nie bez przyczyny bywają nazywane „poziomą elewacją”.

W Polsce powoli obserwujemy trend ochrony historycznych nawierzchni. W tej dziedzinie prym zdaje się prowadzić stolica Polski. W Warszawie ochroną konserwatorską objęte jest już ponad 60 ulic¹ i niewątpliwie historyczne nawierzchnie w dyskursie prowadzonym w Warszawie zgodnie zostały uznane za warte prawnej ochrony i zachowania

¹ <https://warszawa.wyborcza.pl/warszawa/7,54420,22642500,zabytki-w-warszawie-brukowane-ulice-stolicy-wpisane-do-ewidencji.html>

dla potomnych. Z kolei w Poznaniu ochronie podlegają nawierzchnie kamiennie „Parku Kulturowego Stare Miasto” oraz trwają prace nad stopniową inwentaryzacją kamiennych ulic na podstawie której zostanie podjęta decyzja o ochronie konserwatorskiej².

We Wrocławiu czasy PRL-u oraz okres po 1989 roku udało się przetrwać części ulic i placów o kamiennej nawierzchni brukowej. Wiele z nich zostało zniszczonych poprzez bezładne zalewanie asfaltem oraz dewastację podczas niechlujnego odtwarzania nawierzchni. Pomimo utrzymywania urzędu Miejskiego Konserwatora Zabytków Gmina Wrocław do tej pory nie wypracowała kompleksowego podejścia względem historycznych nawierzchni, co w żadnym wypadku nie sprzyja zachowaniu ulic wyłożonych kamieniem.

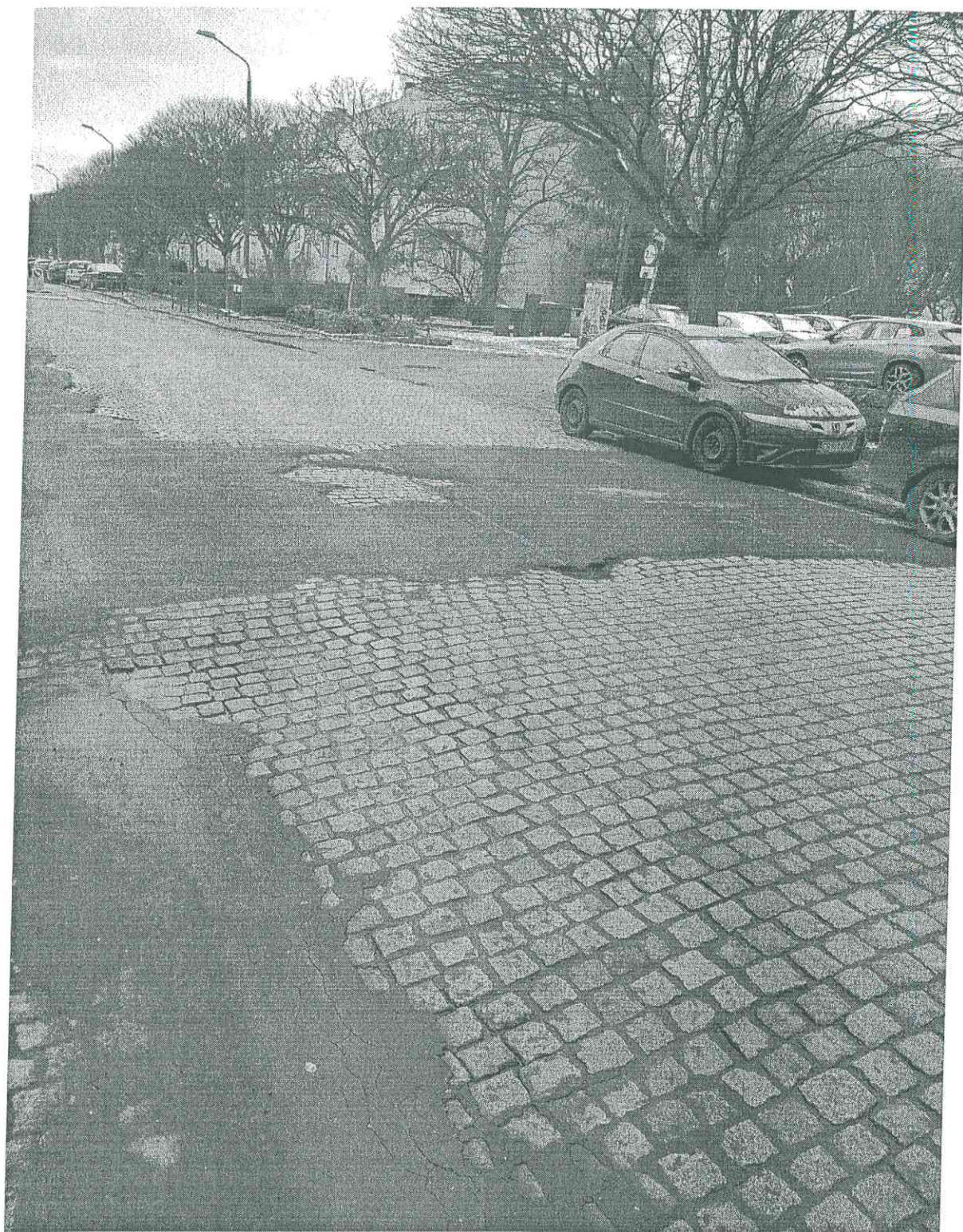
W przypadku części historycznych ulic z uwagi na charakter ich wykorzystania – intensywny ruch drogowy, a co za tym idzie duży hałas generowany przez tego typu nawierzchnie oraz często daleko posuniętą degradację (wskutek dopuszczenia pojazdów o zbyt dużej masie i niewłaściwie prowadzone prace np. przy awariach), brak historycznej zabudowy lub tylko jej fragmenty (np. ulica Gajowicka czy Zaporoska) konieczność ochrony nawierzchni jest mocno dyskusyjna. Istnieje jednak szereg ulic, gdzie występuje historyczna zabudowa, a natężenie ruchu i hałas są znikome. O ile w przypadku odcinka Powstańców Śląskich pomiędzy ulicą Swobodną i Radosną trudno uzasadnić potrzebę ochrony tej nawierzchni, to już sam plac Powstańców Śląskich ochronie konserwatorskiej powinien podlegać, podobnie jak na przykład nawierzchnia wybrzeża Ludwika Pasteura czy placu Piłsudskiego (Karłowice).

We Wrocławiu konieczne jest wprowadzenie kompleksowej polityki względem historycznych nawierzchni. Obecnie funkcjonująca próżnia niczemu nie służy. Coraz częściej doceniane z uwagi na swoją zabytkową substancję Nadodrze czy Przedmieście Oławskie zalane asfaltem tracą swój niepowtarzalny charakter. Konieczna jest inwentaryzacja, klasyfikacja – określenie tego co powinniśmy chronić oraz wypracowanie jasnych standardów prac przy tego typu nawierzchniach, które w razie awarii powinny być pieczołowicie odtwarzane. Po określeniu, które nawierzchnie należy zachować, Gmina Wrocław powinna chronić wybrane ulice i place (co najmniej wpis do Gminnej Ewidencji Zabytków) oraz stopniowo poddawać je naprawom i konserwacji – usuwaniu asfaltowych kleksów i nierówności, co nie jest szczególnie kosztowne. Remonty/przebudowy takich nawierzchni byłyby prowadzone pod okiem konserwatora zabytków. Nie bez znaczenia jest także aspekt ekonomiczny – nawierzchnie

² <https://bip.poznan.pl/bip/interpelacje/interpelacja-ws-potrzeby-objecia-ochrona-i-opieka-historycznych-nawierzchni-ulic-i-placow-w-poznaniu,NT0003F70A/>

kamienne odpowiednio użytkowane praktycznie nie podlegają degradacji. Należy także podkreślić, iż nawierzchnie kamienne (szczególnie te bez betonowej spoiny) w przeciwieństwie do swoich asfaltowych odpowiedników to także forma małej retencji.

Poniżej załączam kilka przykładów nawierzchni kamiennych, które poddane drobnym pracom naprawczym, mogłyby pokazywać dziedzictwo techniczne dawnych czasów i być świadectwem naszego szacunku dla kunsztu pracy poprzednich pokoleń, zabytków i historii. Obecny ich stan budzi zdumienie i świadczy o braku wypracowanej polityki Gminy Wrocław względem historycznych nawierzchni.

Ulica Spółdzielcza

Ulica Spółdzielcza

Ulica Mikołaja Reja

Ulica Kazimierza Jagiellończyka

Z poważaniem,
Michał Kurczewski
Radny Rady Miejskiej Wrocławia

interpelacja

Michał Kurczewski do &Sekretariat_BRM 2021-03-21 14:30

Od Michał Kurczewski/RM/UMWMain

Do &Sekretariat_BRM

1 Attachment

19_Historyczne nawierzchnie ulic i placów.pdf

Dzień dobry,

W załączeniu interpelacja.

Pozdrawiam

Michał Kurczewski

